

СОВЕТСКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 23—24 (7354)

ПАНЯДЗЕЛАК, 23 ЛЮТАГА

1942 г.

ЗАГАД НАРОДНАГА КАМІСАРА АБАРОНЫ

23 лютага 1942 г.

№ 55

г. Масква

Таварышы чырвонаармейцы і чырвонафлотцы, камандзіры і палітработнікі, партызаны і партызанкі!

24-ю гадавіну Чырвонай арміі народы нашай краіны сустракаюць у суровыя дні айчынай вайны супроць фашыскай Германіі, якая нахабна і подла пасягае на жыццё і свабоду нашай радзімы. На працягу велізарнага фронту ад Паўночнага Ледавітага акіяна да Чорнага мора байцы Чырвонай арміі і Ваенна-марскога флота вядуць жорсткія баі, каб выгнаць з нашай краіны нямецка-фашысцкіх захопнікаў і адстаяць чэсць і незалежнасць нашай айчыны.

Не ўпершыню Чырвонай арміі прыходзіцца абараняць нашу радзіму ад нападу ворагаў. Чырвоная армія была створана 24 годзі назад для барацьбы з войскамі іншаземных інтэрвентаў-захопнікаў, якія імкнуліся расчлانیць нашу краіну і знішчыць яе незалежнасць. Маладыя атрады Чырвонай арміі, упершыню ўступішыя ў вайну, нагалаву разбілі нямецкіх захопнікаў пад Псковам і Нарвай 23 лютага 1918 года. Іменна таму дзень 23 лютага 1918 года быў аб'яўлены днём нараджэння Чырвонай арміі. З тых часоў Чырвоная армія расла і ўмацоўвалася ў барацьбе з іншаземнымі інтэрвентамі-захопнікамі. Яна адстаяла нашу радзіму ў баях з нямецкімі захопнікамі ў 1918 годзе, выгнаўшы іх за межы Украіны, Беларусі. Яна адстаяла нашу радзіму ў баях з іншаземнымі войскамі Антанты ў 1919—1921 гг., выгнаўшы іх за межы нашай краіны.

Разгром іншаземных інтэрвентаў-захопнікаў у перыяд грамадзянскай вайны забяспечыў народам Савецкага Саюза працяглы мір і магчымасць мірнага будаўніцтва. За гэтыя два дзесяцігоддзі мірнага будаўніцтва ўзніклі ў нашай краіне сацыялістычная прамысловасць і калгасная сельская гаспадарка, расквітнелі навука і культура, умацавалася дружба народаў нашай краіны. Але савецкі народ ніколі не забываў аб магчымасці новага нападу ворага на нашу радзіму. Таму адначасова з уздымам прамысловасці і сельскай гаспадаркі, навукі і культуры расла і ваенная магутнасць Савецкага Саюза. Гэтую магутнасць ужо адчулі на сваёй спіне некаторыя любіцелі чужых зямель. Яе адчувае цяпер хвалёная нямецка-фашысцкая армія.

8 месяцаў назад фашысцкая Германія вераломна напала на нашу краіну, груба і подла парушыла дагавор аб ненападзе. Вораг разлічваў, што пасля першага-ж удара Чырвоная армія будзе разбіта і страціць здольнасць супраціўлення. Але вораг жорстка пралічыўся. Ён не ўлічыў сілы Чырвонай арміі, не ўлічыў магутнасці савецкага тылу, не ўлічыў волі народаў нашай краіны да перамогі, не ўлічыў непадзейнасці

еўрапейскага тылу фашыскай Германіі, не ўлічыў, нарэшце, унутранай слабасці фашыскай Германіі і яе арміі.

У першыя месяцы вайны з прычыны нечаканасці і раптоўнасці нямецка-фашысцкага нападу Чырвоная армія аказалася вымушанай адсту-

адкінула ворага ад Масквы і прадаўжае ціснуць яго на захад. Ад нямецкіх захопнікаў поўнасцю вызвалены Маскоўская і Тульская абласці, дзесяткі гарадоў і сотні сёл другіх абласцей, часова захопленых ворагам.

Цяпер ужо няма ў немцаў той ваеннай перавагі, якую яны мелі ў пер-

моўна, разаб'е Чырвоную армію. Цяпер Чырвоная армія і нямецка-фашысцкая армія вядуць вайну адзін на адзін. Больш таго: нямецка-фашысцкая армія мае прамую падтрымку на фронце войскамі з боку Італіі, Румыніі і Фінляндыі. Чырвоная армія не мае памуль падобнай падтрымкі. І, што-ж: хвалёная нямецкая армія церпіць паражэнне, а Чырвоная армія мае сур'ёзныя поспехі. Пад магутнымі ударамі Чырвонай арміі нямецкія войскі, коцячыся на захад, нясуць вялікія страты ў людзях і тэхніцы. Яны чапляюцца за кожны рубж, імкнучыся адсунуць дзень свайго разгрома. Але патугі ворага дарэмныя. Ініцыятыва цяпер у нашых руках і намаганні расшатанай іржавай машыны Гітлера не могуць стрымаць напор Чырвонай арміі. Недалёк той дзень, калі Чырвоная армія сваім магутным ударам адкіне азвярэлых ворагаў ад Ленінграда, ачысціць ад іх гарады і сёлы Беларусі і Украіны, Літвы і Латвіі, Эстоніі і Карэліі, вызваліць савецкі Крым, і на ўсёй Савецкай зямлі зноў будуць пераможна ўзнімацца чырвоныя сцягі.

Было-б аднак недаравальнай блізарукасцю супакойвацца на дасягнутых поспехах і думаць, што з нямецкімі войскамі пакончана ўжо. Гэта было-б пустым выхваленнем і зазнайствам, нявартым савецкіх людзей. Не трэба забываць, што наперадзе ёсць яшчэ многа цяжкасцей. Вораг церпіць паражэнне, але ён яшчэ не разбіты і — тым больш — не дабіты. Вораг яшчэ моцны. Ён будзе напружваць апошнія сілы, каб дамагчыся поспехаў. І чым больш ён будзе цяпець паражэнне, тым больш ён будзе звярэць. Таму неабходна, каб у нашай краіне ні на мінуту не аслаблялася падрыхтоўка рэзерваў на дапамогу фронту. Неабходна, каб усё новыя і новыя вайсковыя часці ішлі на фронт каваль перамогі над азвярэлым ворагам. Неабходна, каб наша прамысловасць, асабліва ваенная прамысловасць, працавала з удвоенай энергіяй. Неабходна, каб з кожным днём фронт атрымліваў усё больш і больш танкаў, самалётаў, гармат, мінамётаў, кулямётаў, вінтовак, аўтаматаў, боепрыпасаў.

У гэтым адна з асноўных крыніц сілы і магутнасці Чырвонай арміі.

Але не толькі ў гэтым заключаецца сіла Чырвонай арміі.

Сіла Чырвонай арміі заключаецца, перш за ўсё ў тым, што яна вядзе не захопніцкую, не імперыялістычную вайну, а вайну айчынную, вызваленчую, справядлівую. Задача Чырвонай арміі заключаецца ў тым, каб вызваліць ад нямецкіх захопнікаў нашу Савецкую тэрыторыю, вызваліць ад прыгнёту нямецкіх захопнікаў грамадзян нашых сёл і гарадоў.

Старшыня Дзяржаўнага Камітэта Абароны І. В. СТАЛІН

паць, пакінуць частку савецкай тэрыторыі. Але, адступаючы, яна выматвала сілы ворага, наносіла яму жорсткія ўдары. Ні байцы Чырвонай арміі, ні народы нашай краіны не сумняваліся, што гэты адыход з'яўляецца часовым, што вораг будзе спынены, а затым і разбіты.

У ходзе вайны Чырвоная армія налібалася новымі жыццёвымі сіламі, напаўнялася людзьмі і тэхнікай, атрымлівала на дапамогу новыя рэзервы дывізій. І пастаў час, калі Чырвоная армія атрымала магчымасць перайсці ў наступленне на гадоўных участках вялізарнага фронту. У кароткі тэрмін Чырвоная армія нанесла нямецка-фашысцкім войскам адзін за другім удары пад Растовам на Дану і Тіхвінам, у Крыму і пад Масквой. У жорсткіх баях пад Масквой яна разбіла нямецка-фашысцкія войскі, якія пагражалі акружэннем савецкай сталіцы. Чырвоная армія

шыя месяцы вайны ў выніку пераломнага і нечаканага нападу. Момент раптоўнасці і нечаканасці, як рэзерв нямецка-фашысцкіх войск, страчаны поўнасцю. Тым самым ліквідавана тая няроўнасць ва ўмовах вайны, якая была створана нечаканасцю нямецка-фашысцкага нападу. Цяпер лёс вайны будзе рашацца не такім прыходзячым момантам, як момант раптоўнасці, а пастаянна дзеючымі фактарамі: трываласць тылу, маральны дух арміі, колькасць і якасць дывізій, узбраенне арміі, арганізатарскія здольнасці начальства састава арміі. Пры гэтым трэба адзначыць адну акалічнасць: варты было знікнуць у арсенале немцаў моманту раптоўнасці, каб нямецка-фашысцкая армія аказалася перад катастрофай.

Нямецкія фашысты лічаць сваю армію непераможнай, запэўніваючы, што ў вайне адзін на адзін яна, бязу-

(Працяг на 2 стар.)

ЗАГАД НАРОДНАГА КАМІСАРА АБАРОНЫ

(працяг)

якія былі свабодны і жылі па-чалавечы да вайны, а цяпер прыгнечаны і пакутуюць ад грабжожы, спусташэння і голаду, вызваліць, нарэшце, нашых жанчын ад той ганьбы і зняслаўлення, якім падвергаюць іх нямецка-фашысцкія каты. Што можа быць блаславеннем і ўзвышаней такой задачы? Ні адзін нямецкі салдат не можа сказаць, што ён вядзе справядлівую вайну, бо ён не можа не бачыць, што яго прымушаюць ваяваць за аграбленне і прыгнечанне другіх народаў. У нямецкага салдата няма ўзвышанай і пачэснай мэты вайны, якая магла-б яго патхняць і чым ён мог-бы ганарыцца. І, наадварот, любы баец Чырвонай арміі можа з гонарам сказаць, што ён вядзе вайну справядлівую, вызваленчую, вайну за свабоду і незалежнасць сваёй айчыны. У Чырвонай арміі ёсць свая пачэсная і ўзвышаная мэта вайны, якая патхняе яе на подвiгi. Гэтым уласна і тлумачыцца, што айчынная вайна нараджае ў нас тысячы герояў і гераiн, гатовых ісці на смерць для свабоды сваёй радзімы.

У гэтым сіла Чырвонай арміі.

У гэтым-жа слабасць нямецка-фашысцкай арміі.

Часам балбочуць у замежным друку, што Чырвоная армія мае сваёй мэтай знішчыць нямецкі народ і знішчыць германскую дзяржаву. Гэта, вядома, дурная брахня і неразумны паклёп на Чырвоную армію. У Чырвонай арміі няма і не можа быць такіх ідыёцкіх мэт. Чырвоная армія мае сваёй мэтай выгнаць нямецкіх акупантаў з нашай краіны і вызваліць савецкую зямлю ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Вельмі магчыма, што вайна за вызваленне савецкай зямлі прывядзе да выгнання ці знішчэння клікі Гітлера. Мы віталі-б падобны вынік. Але было-б смешным раўняць кліку Гітлера з германскім народам, з германскай дзяржавай. Вопыт гісторыі гаворыць, што гітлеры прыходзяць і адыходзяць, а народ германскі, а дзяржава германская — астаецца.

Сіла Чырвонай арміі заключаецца, нарэшце, ў тым, што ў яе няма і не можа быць расавай нянавісці да другіх народаў, у тым ліку і да нямецкага народа, што яна выхавана ў духу роўнапраў'я ўсіх народаў і рас, у духу павагі да правоў другіх народаў. Расавая тэорыя немцаў і практыка расавай нянавісці прывялі да таго, што ўсе свабодалюбівыя народы сталі ворагамі фашысцкай Германіі. Тэорыя расавага роўнапраў'я ў СССР і практыка павагі да правоў другіх народаў прывялі да таго, што ўсе свабодалюбівыя народы сталі прыяцелямі Савецкага Саюза.

У гэтым сіла Чырвонай арміі.

У гэтым-жа слабасць нямецка-фашысцкай арміі.

Часам у замежным друку балбочуць, што савецкія людзі ненавідзяць немцаў, іменна як немцаў, што Чырвоная армія знішчае нямецкіх салдат, іменна як немцаў, з-за нянавісці да ўсяго нямецкага, што з гэтай прычыны Чырвоная армія не бярэ ў палон нямецкіх салдат. Гэта, вядома, такая-ж дурная брахня і неразумны паклёп на Чырвоную армію. Чырвоная армія свабодна ад пачуцця расавай нянавісці. Яна свабодна ад такога прыніжанага пачуцця таму, што яна выхавана ў духу расавага роўнапраў'я і павагі да правоў іншых народаў. Не трэба, апроч таго, забываць, што ў нашай краіне праўленне расавай нянавісці караецца законам.

Вядома, Чырвонай арміі даводзіцца знішчаць нямецка-фашысцкіх акупантаў, паколькі яны хочуць заняволіць нашу радзіму, ці калі яны, бу-

дучы акружанымі нашымі войскамі, адмаўляюцца кідаць зброю і здацца ў палон. Чырвоная армія знішчае іх не з прычыны іх нямецкага паходжання, а з прычыны таго, што яны хочуць заняволіць нашу радзіму. Чырвоная армія, як і армія любога другога народа, мае права і абавязана знішчаць прыгнятальнікаў сваёй радзімы, незалежна ад іх нацыянальнага паходжання. Нядаўна ў гарадах Калінін, Клін, Сухінічы, Андрэаполь, Тарапец былі акружаны нашымі войскамі стаяўшыя там нямецкія гарнізоны, якім было прапанавана здацца ў палон і абяцана ў гэтым выпадку захаваць жыццё. Нямецкія гарнізоны адмовіліся скласці зброю і здацца ў палон. Вядома, што іх прышлось вышыбаць сілай, прычым нямала немцаў было перабіта. Вайна ёсць вайна. Чырвоная армія бярэ ў палон нямецкіх салдат і афі-

цэраў, калі яны здаюцца ў палон, і захоўвае ім жыццё. Чырвоная армія знішчае нямецкіх салдат і афіцэраў, калі яны адмаўляюцца скласці зброю і са зброяй у руках імкнуцца заняволіць нашу радзіму. Успомніце словы вялікага рускага пісьменніка Максіма Горкага: «Калі вораг не здаецца, — яго знішчаюць».

Таварышы чырвонаармейцы і чырвонафлотцы, камандзіры і палітработнікі, партызаны і партызанкі! Вітаю вас з 24-ай гадавінай Чырвонай арміі! Жадаю вам поўнай перамогі над нямецка-фашысцкімі захопнікамі!

Няхай жыве Чырвоная армія і Ваенна-марскі флот!

Няхай жывуць партызаны і партызанкі!

Няхай жыве наша слаўная радзіма, яе свабода, яе незалежнасць!

Няхай жыве вялікая партыя большавікоў, якая вядзе нас да перамогі!

Няхай жыве непераможны сцяг вялікага Леніна!

Пад сцягам Леніна ўперад, на разгром нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

Народны Камісар Абароны І. СТАЛІН

Байцы, які першым ступіў на беларускую зямлю.

Пімен ПАНЧАНКА

Не знаю, хто ты — баявы уралец,
Ці дужы, каранасты сібірак.
Падправіўшы спраўней шыбель і ранец,
Прайшоў ты першым па маіх барах.

Ты першым кроплі горкіх слёз сіроцых
Сваёй рукою з дзіцячых твараў сцёр.
Ты першым паглядзеў прыветна ў вочы
Бацькоў маіх любімых і сяцёр.

Ты ў бой ішоў з пагардаю да смерці,
Каб ратаваць мой край.
Ты парадніў
Сябе навекі з беларускім сэрцам,
З дубровамі, з красою нашых ніў.

Усё, чым нашая зямля багатая,
Цяпер тваё — і вішні пад вакном,
І песні звонкія, і стромкіх сосен шаты,
І дом беларуса — твой родны дом...

Ты зноў ў бой...
Над Нёманам далёкім
З падзей хвой шэпчаць: «Ён ідзе».

Ідзі, баец,
Хай будзе шлях твой лёгкім,
Хай куля не крапе тваіх грудзей.

Ты будзеш жыць, — ты жыць цяпер
Павінен.
За тых, каго замучылі яны.
Ты стаў цяпер для многіх матак сынам,
Народжаным у цяжкі час вайны.

Па ўсёй зямлі разносіцца, як казка,
Твой кожны стрэл, твой кожны новы
Крок.
Ідзі, баец, ідзі, наш сокал ясны,
Цябе чакаюць Мінск і Беласток.

Вызвален горад Дарагабуж

ЗАХОДНІ ФРОНТ. Некалькі дзён назад раён Дарагабужа немцы лічылі сваім глыбокім тылам. Гэта быў важны пункт, праз які па шасейных дарогах праціўнік забяспечваў свае групіроўкі, якія дзейнічалі ў раёне Вязьмы. Тут у немцаў была ваенная база з вялікай колькасцю складаў харчавання і боепрыпасаў.

Днямі горад Дарагабуж вызвалены ад акупантаў. Нашы часці вышлі на Днепр. Гэта — буйнае паражэнне праціўніка. З заняццем нашымі часцямі Дарагабужа ставяцца пад пагрозу ўдара нямецкія камунікацыі к поўначы і поўдзеня ад горада.

Праўда, самы горад немцы разбурылі яшчэ ўлетку. Захапіўшы Дарагабуж, яны пабудавалі бліндажы і ДЗОТ'ы. Уцалелыя каменныя дамы на ўскраінах былі прыстасаваны для абарончых умацаванняў. Але ўдар нашых часцей быў настолькі імклі-

вым, што немцы нават не змаглі скарыстаць сваіх умацаванняў.

Наступаючыя часці падышлі да горада адразу з некалькіх напрамкаў. З'явіўшыся нечакана ля Дарагабужа, яны, не трацячы часу, атакавалі горад. Нечаканасць збынтэжыла немцаў. Наступаючым удалося ўварвацца ў горад. Немцы пачалі ўцякаць, але тут адно наша падраздзяленне, паспеўшае выйсці на дарогу адступлення фашыстаў, нанесла ім удар з фланга.

Не вытрымаўшы націску нашых часцей, немцы ў паніцы пачалі ўцякаць. І хутка Дарагабуж быў ачышчаны ад акупантаў. У Дарагабужы немцы панеслі вялікія страты. Па прыблізных падліках, фашысты страцілі тут толькі забітымі больш 400 салдат і афіцэраў. Нагалаву разбіты карны атрад. Намі захоплены трафей, склады боепрыпасаў, харчавання і абмундзіравання.

Па дарогах Данбаса

На франтавых дарогах Данбаса з асаблівай сілай адчуваюцца невычарпальныя рэзервы савецкага народа.

Вось папаўненне, якое накіроўваецца ў адну з нашых часцей. Людзі розных нацыянальнасцей і прафесій: рабочыя, калгаснікі, педагогі, артысты і адвакаты.

Сярод іх маладыя байцы, толькі

што закончыўшы ваенную падрыхтоўку, з маладым задорным агнём у вачах, і абстрэляныя, мужныя франтавікі, з багатым баявым вопытам, раней тэрміну пакінуўшыя шпіталь.

Усе яны, ідуць на кліч радзімы, з адным жаданнем — хутэй нанесці сакрушальныя ўдары ворагу на шырокіх данецкіх палях.

На фронтах Айчынай вайны

З ПАВЕДАМЛЕННЯУ СОВЕЦКАГА ИНФОРМБЮРО

За час з 19 па 23 лютага нашы войскі прадаўжалі весці ўпорныя наступальныя баі супроць нямецка-фашысцкіх войск. Нашы войскі прасунуліся наперад, вызвалілі рад насялёных пунктаў.

За час з 18 па 22 лютага знішчана 98 нямецкіх самалётаў. Нашы страты за гэты-ж час — 28 самалётаў.

Пад Масквой збіта 6 нямецкіх самалётаў.

ДЗЕЙННІ НАШАЙ АВІАЦЫІ

За апошнія 4 дні часцямі нашай авіяцыі знішчана і пашкоджана 43 нямецкіх танкі, 1.755 аўтамашын з войскамі і грузамі, 8 цыстэрн з гаручым, 850 павозак з войскамі і боепрыпасамі, 88 гармат, 51 зенітна-кулямётная ўстаноўка, 43 кулямёты, 127 мінамётаў, узарвана 11 складаў з боепрыпасаў і гаручым, разбураны 131 чыгуначны вагон і 3 паравозы, рассяяна і часткова знішчана да 16 батальёнаў пяхоты ворага.

ВЫЗВАЛЕНА 15 НАСЯЛЕННЫХ ПУНКТАУ

Нашы часці, якія дзейнічаюць на адным участку Паўднёвага фронту, перамагаючы ўпornaе супраціўленне праціўніка, за адзін дзень баёў занялі 15 насялёных пунктаў. Вораг панёс вялікія страты.

У раёне пункта П. разгромлена два румынскія пяхотных батальёны. На другім участку нашы байцы захапілі два варожых танкі, 4 гарматы, 14 кулямётаў і знішчылі 14 танкаў і 39 гармат. Праціўнік пакінуў на полі бою 500 трупам салдат і афіцэраў.

НАШЫ ЧАСЦІ ПРАСОУВАЮЦА НАПЕРАД

Нашы часці, якія дзейнічаюць на адным з участкаў Паўднёва-Заходняга фронту, адбіваючы шматлікія контратакі немцаў, прасунуліся наперад, занялі 8 насялёных пунктаў і нанеслі вялікія страты праціўніку ў жывой сіле і тэхніцы. Толькі ў баях за насялёны пункт М. знішчана больш 200 гітлераўцаў.

КРЫВАВЫЯ ЗВЕРСТВЫ ГІТЛЕРАУЦАУ

Адступаючы з вёскі Арлоўка, Арлоўскай абласці, нямецка-фашысцкія паганцы сагналі 49 жанчын, дзяцей і старых, замкнулі іх у доме, а потым кінулі ў вакно звязак гранат і падпалілі дом.

Выратавалася толькі 6 чалавек.

Адступаючы пад ударамі нашых войск, немцы спалілі вёску Рэдзкіна, Смаленскай абласці. Згарэла 84 хаты з усёй маёмасцю калгаснікаў.

Жыхары, якія хацелі затушыць пажар, былі абстрэляныя гітлераўцамі.

ЗАЯВА НЯМЕЦКАГА ПАЛОННАГА

Палонны ефрэйтар 4 роты, 497 палка, 267 пяхотнай дывізіі Альфрэд Готэ раскажаў:

«У палон я трапіў пры наступных абставінах: вёска, у якой мы знаходзіліся, была акружана рускімі. Я і яшчэ 7 салдат былі ў хаце. Я прапанаваў скласці зброю. З паднятымі рукамі мы вышлі з хаты і здаліся ў палон.

У 497 палку амаль не асталося афіцэраў. Нашым батальёнам камандаваў лейтэнант. Сярод салдат, што прыбываюць у полк для папаўнення, каля 30 процантаў непрыгодны да ваеннай службы».

ЛОЗУНГІ ДА 24 ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

1. Няхай живе 24 гадавіна Чырвонай Арміі, якая гераічна абараняе чэсць, свабоду і незалежнасць нашай Айчыны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

Азнамянуем 24 гадавіну Чырвонай Арміі новымі перамогамі над ворагам!

2. Дух вялікага Леніна і яго пабеданосны сцяг натхняюць нас на Айчынную вайну.

Пад сцягам Леніна—Сталіна, наперад да перамогі!

3. Слава героям Вялікай Айчыннай вайны—байцам, камандзірам і палітработнікам Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога флота, якія мужна абараняюць чэсць, свабоду і незалежнасць нашай радзімы!

4. За Совецкую айчыну ідуць у бой сыны ўсіх народаў Совецкага Саюза. Няхай живе Чырвоная Армія—армія братэрства і дружбы народаў СССР!

5. Няхай живе Чырвоная Армія, якая нясе вызваленне ўсім народам, прыгнечаным германскім фашызмам!

6. Байцы, камандзіры і палітработнікі Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога флота! Ачышчайце родную зямлю ад нямецка-фашысцкіх паганцаў! Смерць нямецкім акупантам!

7. Таварышы чырвонаармейцы і чырвонафлотцы, камандзіры і палітработнікі, партызаны і партызанкі! Вялікая вызваленчая місія выпала на вашу долю. Будзьце-ж дастойны гэтай місіі,—бязлітасна знішчайце полчышчы нямецкіх захопнікаў.

8. Доблесныя воіны Чырвонай Арміі! Ганіце нямецка-фашысцкія орды на Захад! Зрываўце спробы немцаў замацавацца на нашых рубяжах! Граміце і знішчайце жывую сілу і тэхніку ворага!

9. Воіны Чырвонай Арміі! Вас чакаюць, як вызваліцеляў, мільёны савецкіх людзей, пакутуючых пад нямецка-фашысцкім ярмом. Уперад на Захад, на вызваленне Савецкай зямлі!

10. Адпомсцім нямецка-фашысцкім паганцам за разграбленне і разбурэнне нашых гарадоў і сёлаў, за гвалтаванні над жанчынамі і дзецьмі! Кроў за кроў! Смерць за смерць!

11. Савецкія лётчыкі! Будзьце сакалам! нашай радзімы! Граміце ворага ў паветры і на зямлі!

Няхай жывуць савецкая лётчыкі!

12. Танкісты Чырвонай Арміі! Смела знішчайце ворага! Вызвільце нашу родную зямлю ад нямецкіх захопнікаў!

Няхай жывуць савецкія танкісты!

13. Артылерысты Чырвонай Арміі! Граміце варожыя ўмацаваныя вузлы і апорныя пункты супраціўлення! Знішчайце жывую сілу і тэхніку ворага!

Няхай жывуць савецкія артылерысты!

14. Пехацінцы Чырвонай Арміі! Праследуючы ворага, не давайце яму выводзіць свае падкі з-пад удара! Акружайце і бярыце ў палон нямецкіх захопнікаў, а калі адмовяцца здацца ў палон,—знішчайце іх!

Няхай жывуць савецкія пехацінцы!

15. Кавалерысты Чырвонай Арміі! Смела і рашуча ўрубайцеся ў варожыя войскі, нястомна ганіце іх на Захад!

Няхай жывуць савецкія коннікі!

16. Аўтаматчыкі Чырвонай Арміі! Мацней біце нямецка-фашысцкіх разбойнікаў! Палівайце ворага агнём з аўтаматаў! Не давайце немцам спакою ні ўдзень, ні ўночы!

Няхай жывуць савецкія аўтаматчыкі!

17. Мінамётчыкі Чырвонай Арміі! Шырэй скарыстоўвайце мінамёты для разгрома ворага! Закідвайце ворага мінамі!

Няхай жывуць савецкія мінамётчыкі!

18. Разведчыкі Чырвонай Арміі! Смела дзейнічайце ў тылу ў немцаў! Разгадвайце намеры і замыслы ворага!

Няхай жывуць бяспаспашныя савецкія разведчыкі!

19. Сувязісты Чырвонай Арміі! Памятайце, што добрая сувязь з'яўляецца ўмовай перамогі над ворагам! Усямерна паляпшайце справу сувязі ў Чырвонай Арміі!

Няхай жывуць савецкія сувязісты!

20. Лыжнікі Чырвонай Арміі! Пранікайце ў тыл праціўніка, перахватвайце яго пугі, нанасіце ўдар ва фланг і тыл ворага, граміце і знішчайце яго тэхніку і жывую сілу!

Няхай жывуць савецкія лыжнікі!

21. Няхай жывуць нашы слаўныя пагранічнікі, верныя абаронцы савецкіх граніц!

22. Медыцынскія работнікі Чырвонай Арміі! Урачы, медсёстры, санітары! Памятайце, што ад вашай самаадданай работы залежыць жыццё раненых савецкіх байцоў!

Няхай жывуць медыцынскія работнікі Чырвонай Арміі!

23. Гвардзейцы Чырвонай Арміі! З чэсцю нясіце слаўныя гвардзейскія сцягі! Заўсёды будзьце прыкладам доблесці і адвагі ў барацьбе з ворагам!

Няхай живе гонар савецкай Чырвонай Арміі—Савецкай гвардыі!

24. Няхай жывуць доблесныя генералы Чырвонай Арміі, якія вядуць войскі да перамогі над нямецкімі захопнікамі!

БЛАГАСЛАВЕННЕ

Пятро ГЛЕБКА

Суровы час. Мая радзіма
Гарыць у полымі вайны.
З паходнай кайстрай за плячыма
На зборны пункт ідуць сыны.

Яны на доўга пакідаюць
Свой родны дом, свой мілы кут,
Усіх, усіх, каго кахаюць,
Усё, усё, што любя тут.

Употаі нішчы бязрозы
І задуманыя лясы
Па іх раняюць горка слёзы
Буйнымі кроплямі расы.

А ім насустрач сонца ўсходзіць,
Махаюць крыллем ветракі,
І ў далёкі шлях, на ратны подвиг
Благаслаўляюць іх бацькі.

Ідзі, мой сын,—гаворыць маці,—
Будзь непакінутым у бою
За мір і шчасце ў нашай хаце,
Спакой і моладасць тваю.

Цябе на гэтых паходах
Благаслаўляю, сыне мой,
Нянавісцю твайго народа
І шчырай любасцю сваёй.

Хай беража цябе ад кулі
І ад варожых злых штыкоў
Святое пачуццё матулі—
Мая бязмежная любоў.

І, горда выпрастаўшы плечы,
Шляхамі цяжкімі вайны
Баям і слава насустрачу
Ідуць адважныя сыны.

25. Няхай жывуць ваенныя камісары Чырвонай Арміі, якія натхняюць байцоў і камандзіраў на гераічныя подвигі ў славу нашай Радзімы!

26. Няхай живе баявы саюз армій і флотаў Савецкага Саюза, Вялікабрытаніі і другіх свабодалюбівых народаў, якія вядуць справядлівую вызваленчую вайну супроць нямецка-італьянскага разбойніцкага імперыялізму!

27. Партызаны і партызанкі! Чэсць і слава вам—героям народнай вайны з нямецкімі акупантамі! Няхай жывуць народныя месцілі—адважныя савецкія партызаны і партызанкі!

28. Дружаскі прывет нашым братам украінцам, беларусам, малдаванам, літоўцам, латышам, эстонцам, карэлам, якія часова падпалі пад ярмо нямецка-фашысцкіх паганцаў! Браты! Арганізуйце партызанскія атрады, граміце тылы варожых войск, знішчайце нямецка-фашысцкіх разбойнікаў і чакайце нашага прыходу—мы яшчэ прыдзем!

29. Усеагульнае вайсковае абучэнне грамадзян і грамадзянак СССР умацоўвае нашу абарону. Савецкія патрыёты і патрыёткі! Вывучайце ваенную справу! Рыхтуйцеся стаць умелымі абаронцамі радзімы!

30. «Усе нашы сілы на падтрымку нашай гераічнай Чырвонай Арміі, нашага слаўнага Чырвонага флота! Усе сілы народа на разгром ворага!» (СТАЛІН).

31. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі! Прадуйце, не пакладаючы рук, на падтрымку фронту! Давайце побольш танкаў, супроцьтанкавых ружжаў і гармат, самалётаў, пушак, мінамётаў, снарадаў, мін, кулямётаў, аўтаматаў, вінтовак! Усё для фронту!

32. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі! Сучасная вайна ёсць вайна матараў. Дадзім арміі і флоту больш матараў для самалётаў, танкаў, аўтамашын, караблёў!

33. Калгаснікі і калгасніцы! Нямецкія паганцы хочуць захапіць нашы землі, наш хлеб, аднавіць уладу памешчыкаў, ператварыць нас у рабоў нямецкіх князёў і баронаў! Дапамагайце Чырвонай Арміі граміць нямецкіх прыгнятальнікаў! Давайце фронту побольш харчавання! Аддавайце ўсе сілы на падтрымку фронту, на разгром ворага! Усё для фронту!

34. Работнікі чыгуначнага транспарта! Арганізуйце хуткае прасоўванне транспартаў з войскамі і ваеннымі грузамі!

Няхай жывуць нашы чыгуначнікі!

35. Савецкая інтэлігенцыя! Ададазім усе нашы сілы і веды справе барацьбы з нямецкімі захопнікамі!

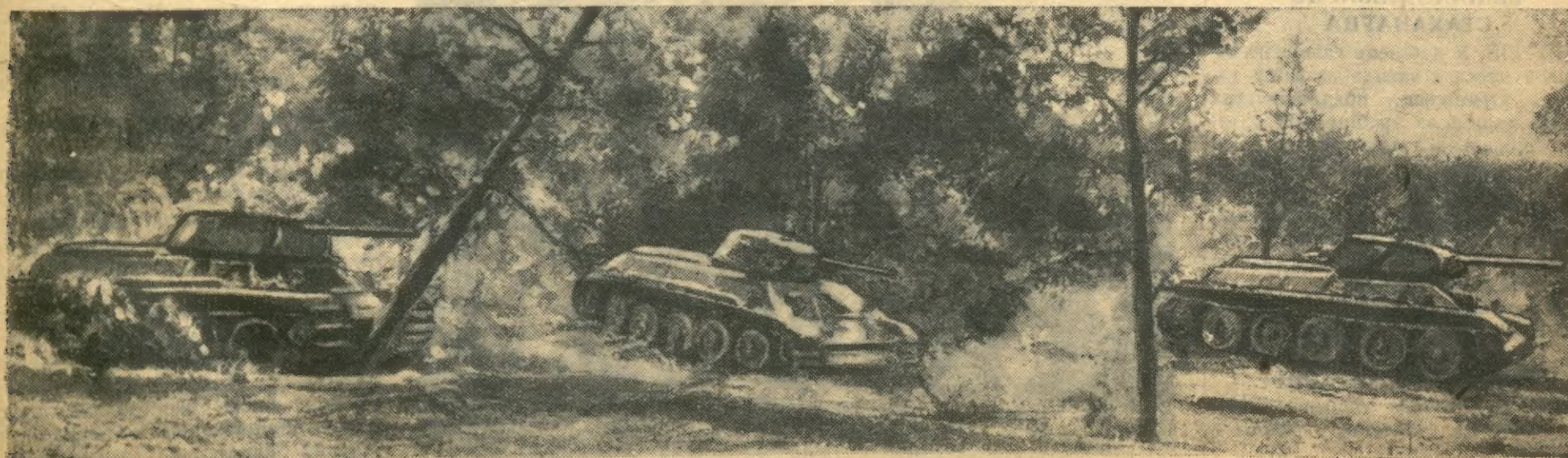
36. Жанчыны і дзяўчаты! Авалодвайце мужчынскімі прафесіямі, замяняйце мужчын, якія пайшлі на фронт!

37. Комуністы і комсамольцы! Будзьце ў першых радах барацьбітоў супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

38. Няхай живе Усесаюзная Комуністычная Партыя большэвікоў, партыя Леніна—Сталіна—арганізатар барацьбы за перамогу над нямецка-фашысцкімі захопнікамі!

39. Пад сцягам Леніна—Сталіна наперад,—на разгром нямецкіх захопнікаў!

Цэнтральны Камітэт Усесаюзнай
Комуністычнай Партыі (большэвікоў).

ЗАХОДНІ ФРОНТ. Нашы танкі ідуць у атаку на ворага.

Адпомсцім нямецка-фашысцкім паганцам за разграбленне і разбурэнне нашых гарадоў і сёлаў, за гвалтаванні над жанчынамі і дзецьмі! Кроў за кроў! Смерць за смерць! (3 лозунгаў ЦК ВКП(б) да 24 гадавіны Чырвонай Арміі).

Па Совецкаму Саюзу

ДЛЯ ЧЫРВОНОЙ АРМІІ

МАСКВА. У цэх прынеслі гіганцкія дэталі. Некаторыя з іх важылі 2,5 тоны. Заказ быў тэрміновы і адказны.

Самыя складаныя працэсы апрацоўкі былі даручаны лепшым токарам-стаханавцам Капранаву і Афанасьеву. Упэўнена ўзяліся старыя майстры за працу. Паколькі на звычайных станках такіх велізарных дэталей апрацаваць было нельга, прыстасавалі станок-універсал. На гэтым станку даводзілася выконваць не толькі такарныя, але фрэзераваныя і строгальныя работы.

Калектыў заводу выканаў заказ фронту ў тэрмін. Гэта — падарунак старых майстроў да 24 гадавіны Чырвонай Арміі.

НАФТА ДЛЯ ФРОНТА

БАКУ. Совецкі ўрад адзначыў высокую ўзнагародай самаадданую працу нафтавікоў. Нядаўна сотні работнікаў нафтай прамысловасці ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі Совецкага Саюза.

У гэтыя дні нафтавікі заняты напружанай працай. Стаханавец Мурадаў прабурае самую глыбокую ў краіне скважыну. Стаханавец Куліна 44 дні да тэрміну прайшоў першую тысячу метраў новай буравой. Стаханаўка Гуліева захоўвае на ўзорным парадку ўсе нафтавыя скважыны.

Даведаўшыся аб сваім ўзнагароджанні ордэнам Леніна, тав. Гуліева заявіла:

— Стоячы на вахце, я думаю пра тых герояў, якія афіруюць сваім жыццём у імя радзімы. І тады мне здаецца, што я ўсё яшчэ раблю недастаткова, у мяне тады прыбываюць новыя сілы, і я зноў, і зноў шукаю спосабы, як здабыць яшчэ больш нафты для фронту.

НОВЫ МЕТАЛУРГІЧНЫ ЗАВОД

ГОРАД Н. 20 лютага ўступіла ў строй першая чарга энскага металургічнага заводу. Ужо атрымана першая выплаўка сталі.

Шматтысячны калектыў стрымаў сваю клятву, якую ён даў таварышу Сталіну ў першыя дні вайны.

Побач з мартэнаўскім цэхам узвышаюцца прасторны пракатны цэх, розныя падсобныя цэхі і пабудовы. Поблізу заводу пабудаваны вялікі пасёлак.

За месяцы вайны на пляцоўцы выкананы работы, на якія раней патрабаваліся годы.

ВЫНАХОДЛІВАСЦЬ СТАХАНАЎЦА

ФРУНЗЕ. У кабінце галоўнага інжынера энскага заводу зазваніў тэлефон. Сумежнае прадпрыемства прасіла тэрмінова зрабіць 300 дэталей спецыяльнага прызначэння. Тэрмін быў дадзены жорсткі — двое сутак.

Важны заказ даручылі слясарнаму цэху. Малады майстар Леанід Рыбакоўскі тут-жа зрабіў прыстасаванне, якое вырашыла пспех.

300 гатовых дэталей былі адпраўлены праз дзве гадзіны сорок мінут.

ПАЛІВА ДЛЯ СТАЛІЦЫ

ТОМСК. Лепшыя машыністы чыгункі вядуць у Маскву паязды з вугалем.

Услед адпраўлена ў сталіцу яшчэ 8 саставаў з кузбаскім вугалем.

МАРШРУТЫ ГРОЗНАГА ЎЗБРАЕННЯ

СТАЛІНГРАД. Трактарны ордэнаносны завод у кароткі тэрмін дабіўся серыйнага выпуску танкаў высокай якасці.

Завод ужо ў пачатку вайны асвоіў выраб танкаў. Пасля гістарычнай прамовы таварыша Сталіна 6 ластвада ў рабоце заводу наступіў круты пералом, пачаўся серыйны выпуск танкаў. Быў высунуты лозунг — пры ўсіх умовах выпускаць танкі, усё неабходнае знаходзіць на месцы.

Рад цэхаў заводу паказаў, што ва ўмовах вайны можна з тых-жа станкоў здымаць у два-тры разы больш прадукцыі. Узнагароджаны ордэнам Леніна начальнік цэха тав. Макаед у два разы павялічыў выпуск прадукцыі без усякага дадатковага абсталявання.

Кожны дзень з заводу выходзяць маршруты грознага ўзбраення. На фронты Айчыннай вайны магутным патокам ідуць новыя танкі.

ДЫВІЗІЕН БРОНЕПАЯЗДОУ

ГОРКІ. На чыгуначных калейках стаяць два магутных бронепаязды. Грозна глядзяць з вежаў гарматы, зенітныя ўстаноўкі, кулямёты.

Ініцыятыва пабудовы бронепаяздоў належыць чыгуначнікам Горкага і Мурама.

Абодвы бронепаязды прыняты дзяржаўнай камісіяй з ацэнкай «выдатна» і накіроўваюцца на фронт.

ПРАЦОУНЫ ПОДВІГ

Фрэзероўшчык энскага заводу на Урале тав. Басой выканаў зменную норму на 1,480 проц. На наступны дзень ён выканаў заданне на 1,438 проц.

За 4 рабочых дні стаханавец Басой выканаў двухмесячнае заданне.

ПАДАРУНАК БАЙЦАМ

РАСТОУ-ДОН. Стаханаўцы энскага вузла чыгункі імені Варашылава прапанавалі абсталяваць для байцоў Паўднёвага фронту поезд-лазню.

Працуючы ў вольны ад работы час, яны церпяліва аднаўлялі здадзеныя на лом вагоны. Поезд-лазня ўжо гатовы.

Яго вагоны добра абсталяваны. У поездзе ёсць дэзінфекцыйная камера, душава, цырульня, чырвоны куток, кладовая для бялізны.

Байцы партызанскага атрад тав. Ш. у разведцы.

Вызваленчы рух разгараецца

ЮГАСЛАВІЯ

Партызанская барацьба югаслаўскіх патрыётаў з кожным днём прымае ўсё большы размах. Да 60 тысяч чалавек югаслаўскай моладзі сабраліся ў руках змагаюцца за свабодную Югаславію. Партызанскія атрады моладзі вядуць упорныя баі блізка каля Ласкаваца, Вісочэ, Аранжэлаваца і ў радзе другіх раёнаў краіны. Некалькі сот студэнтаў Белградскага ўніверсітэта таксама ўліліся ў рады партызан.

Днямі на адным з заводаў у Брно, які вырабляе ўзбраенне для германскай арміі, уначы была пашкоджана заводская электрападастанцыя. Праз дзень у цэху зборкі кулямётаў гэтага-ж заводу адбыўся моцны выбух. Абсталяванне цэха прыведзена ў нягоднасць. У ваколіцах Брно югаслаўскія патрыёты пусцілі пад адкос поезд з ваенным снаражэннем і танкамі.

НАРВЕГІЯ

Хваля партызанскага руху ахапіла ўсю Нарвегію. Толькі за 10 дзён нарвежскія патрыёты ўзарвалі ў Осло два паязды з боепрыпасамі. У Олесундзе знішчылі 76 нямецкіх салдат і афіцэраў.

У Транхэйме ўзялі ў паветра склад з боепрыпасамі. У Акеры падпалены два склады з піламатэрыяламі. У правінцыі Рогаланд партызанскі атрад знішчыў роту нямецкіх горных стралкоў. А ў Намсесе партызанскі атрад аднаго студэнта разграміў нямецкі гарнізон.

ЧЭХАСЛАВАКІЯ

Чэхаславакія прыгнечана, але яе народ не пакарыўся. Свабодалюбных чэхаў не зламаў катаржны рэжым гітлераўскага «новага парадку».

ТЭЛЕГРАМЫ 3-ЗА ГРАНІЦЫ

Налёты англійскай авіяцыі на Заходнюю Германію

ЛОНДАН. У паведамленні англійскага міністэрства авіяцыі гаворыцца, што ўначы на 22 лютага злучэнні англійскіх бомбардыроўшчыкаў зрабілі налёты на рад аб'ектаў у Рэйнскай абласці і ў іншых раёнах Заходняй Германіі.

Уначы на 20 лютага злучэнні англійскіх бомбардыроўшчыкаў атакавалі рад аб'ектаў у Руры. Усе самалёты вярнуліся на сваю базу.

Народ вядзе барацьбу супроць ненавісных акупантаў усімі спосабамі і сродкамі.

Народ адказвае забастоўкамі, дэверсіямі на заводах Шкода, забойствам нямецкіх салдат і афіцэраў, сабатажам.

ФРАНЦЫЯ

Усе спробы германскіх акупацыйных улад і ўлад Вішы стварыць антысавецкія арганізацыі ва Францыі пацярпелі поўны првал. У Вішы ўсюды на вуліцах, у кафе можна чуць гучнае чытанне савецкіх ваенных камюніке. Многія французы апладзіруюць. Парыжане не толькі не падтрымліваюць староннікаў створанага немцамі «камітэта антыбольшэвіцкіх дзеянняў», але штодзённа распаўляюцца з ім.

На вугальных шахтах Паўночнай Францыі днямі адбыўся рад новых забастовак. Шахцёры пратэстуюць супроць адпраўкі вугалю на металургічныя заводы, якія працуюць для германскай ваеннай прамысловасці.

ФІНЛЯНДЫЯ

Фінскія ваеннапалонныя расказваюць, што турмы Фінляндыі перапоўнены зняволенымі салдатамі, якія ўцяклі з фронту. Толькі ў турме горада Оулу знаходзіцца 200 дэзертыраў.

Адна з груп дэзертыраваўшых фінскіх салдат зрабіла ў тылу фінскіх войск налёты на буйныя абозы харчавання. Дэзертыры адбілі некалькі падвод і забралі іх з сабой.

Салдаты фінскага сапёрнага батальёна, якія знаходзіліся ў бараках каля горада Сімола, адмовіліся выканаць загад аб адпраўцы на фронт. Для расправы з фінскімі салдатамі быў выклікан батальён нямецкага палка, узмоцнены кулямётнай ротай.

Эпідэмія сыпнога тыфу ў Германіі

ЖЭНЕВА. Эпідэмія сыпнога тыфу ў Германіі прымае ўсё больш пагражаючы характар. За апошнія два месяцы ў горадзе Брэслаўлі памёрла ад сыпнога тыфу некалькі тысяч чалавек.

Іх вопратка пасля дэзінфекцыі была адпраўлена на фронт, як паступішая ў «падарунак» цёплых рэчаў для салдат.

Гітлераўскі рэжым примусовай працы ў захопленых савецкіх раёнах **СОФІЯ.** Газеты публікуюць паведамленне агенцтва Гавас—ОФІ, згодна якому 40 тысяч сельскагаспадарчых работных Вальні, Падоллі і Кіеўскай абласці будуць перакінуты немцамі на примусовыя работы ў іншыя акупіраваныя немцамі раёны.

Венгерскія салдаты не хочуць ваяваць супроць СССР

СТАМБУЛ. Тут паведамляюць, што два тыдні таму назад у паўднёвай частцы Венгрыі адбылося паўстанне трох палкоў, падрыхтаваных для адпраўкі на савецка-германскі фронт.

Па распараджэнню Хорці гэтыя палкі былі расфарміраваны, а ўдзельнікі паўстання перададзены ваеннаму трыбуналу. Дзяціна прыгавору трыбунала была расстрэляна першая група абвінавачаных — некалькі дзесяткаў салдат.